

SLR-CB – 1

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (New CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Date and Day : Wednesday, 30-11-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidate should read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**
- I) Yoga means work efficiency it is stated by
a) Charak Muni
b) Shankaracharya
c) Patanjali
d) Lord Shri Krishna
- II) Yoga means samadhi it is stated by
a) Lord Shri Krishna
b) Shankaracharya
c) Maharshi Vyas
d) None of above
- III) There are _____ pulses in human body.
a) 52
b) 72
c) 12
d) 22
- IV) The number of chief judge for All India Inter University Yoga Competition
a) One
b) Two
c) Five
d) None of above
- V) The systematic design of Ashtangyog was done by
a) Mahamuni Patanjali
b) Maharshi Vyas
c) Lord Shri Krishna
d) None of above
- VI) The exercise for muscles of stomach is
a) Pranayam
b) Pratyahar
c) Nauli
d) None of above
- VII) Make stable sight on eyebrow or the nose means
a) Shambavi mudra
b) Kaki mudra
c) Dron mudra
d) None of the above

P.T.O.

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (New CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Date and Day : Wednesday, 30-11-2016

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**

ii) **The candidate should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) Give the list of different school of yoga and explain any two of them.
  - II) What is meant by Asanas ? State the various type of Asanas.
3. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) Write the effect of Asanas and Pranayam on muscular system and digestive system.
  - II) Describe the physiological significance of Bandhas and Mudras.
4. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) What is meant by pranayam ? Explain importance, which precautions should be taken while doing pranayam ?
  - II) Define the shatkriyas and explain their importance, purpose in modern times.
5. Answer the following questions in brief (**any three**). **15**
- I) Yoga Education Center.
  - II) Yoga competition.
  - III) Need and importance of yoga.
  - IV) Yoga for women.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक). १५
- I) योगाच्या विविध सांप्रदायाची यादी देवून त्यापैकी दोन्हीचे स्पष्टीकरण करा.
- II) आसन म्हणजे काय ? आसनाचे विविध प्रकार सांगा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक). १५
- I) आसन आणि प्राणायामाचा स्नायूसंस्था आणि पचनसंस्था यावर होणारा परिणाम लिहा.
- II) बंध आणि मुद्राचे शरीर वैज्ञानिक महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक). १५
- I) प्राणायाम म्हणजे काय ते सांगून त्याचे महत्व व प्राणायाम करताना कोणती दक्षता घ्याल ते स्पष्ट करा.
- II) षट्क्रीया म्हणजे काय ते सांगून आधुनिक काळात त्याचे महत्व आणि हेतु विशद करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन). १५
- I) योग शिक्षण केंद्रे
- II) योगा स्पर्धा
- III) योगाची गरज आणि महत्व
- IV) माहिलांसाठी योगा.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016

PHYSICAL EDUCATION (Paper – II) (New)

Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day and Date : Friday, 2-12-2016

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**

2) Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are adviced to read in **English** paper also.

3) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the proper alternative :

10

- 1) For effective teaching _____ is essential.
a) Time
b) Entertainment
c) Management
d) Teaching methods
- 2) Students achieve _____ knowlege through their eyes.
a) 50%
b) 60%
c) 30%
d) 83%
- 3) Tape recorder is _____ aid.
a) Visual
b) Audio-visual
c) Audio
d) None of these
- 4) To develop teaching skill and effectiveness are the objectives of
a) Teaching
b) Teaching aid
c) Microteaching
d) None of these
- 5) Microteaching was initiated in _____ at America.
a) 1963
b) 1967
c) 1990
d) 1965
- 6) Prof. Allen scientifically initiated microteaching in _____ in America.
a) Shivaji University
b) Mumbai University
c) Stainford University
d) None of these
- 7) Commands are _____ types.
a) One
b) Two
c) Three
d) Five
- 8) Ground marking is _____ preparation.
a) Technical
b) Tactical
c) Lesson plan
d) All of these
- 9) _____ is used in teaching aids.
a) Lecture
b) Picture
c) Command
d) None of these
- 10) Rhythmic movement _____ is ability development.
a) Flexibility
b) Technical
c) Psychological
d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) अध्यापन परिणामकारक होण्यासाठी _____ गरज असले.
 अ) वेळ   ब) मनोरंजन   क) नियोजन   ड) अध्यापन पद्धति
- २) _____ ज्ञान विद्यार्थी हे डोळ्यामार्फत मिळवत असतो.
 अ) ५०%   ब) ६०%   क) ३०%   ड) ८३%
- ३) टेपरेकॉर्डर हे _____ साधन आहे.
 अ) दृक   ब) दृक-श्राव्य   क) श्रवण   ड) यापैकी नाही
- ४) अध्यापनाची कौशल्ये विकसीत करणे व परिणामकता प्राप्त करणे ही _____ उद्दिष्टे आहेत.
 अ) अद्यापनाची   ब) शैक्षणिक साधन
 क) सुक्ष्म अध्यापनाची   ड) यापैकी नाही
- ५) सुक्ष्म अध्यापनाची सुरुवात सन _____ साली अमेरिकेत झाली.
 अ) १९६३   ब) १९६७   क) १९९०   ड) १९६५
- ६) सर्व प्रथम प्रा. अॅलन यांनी _____ अमेरिका येथे सुक्ष्म अध्यापनाची सुरुवात केली.
 अ) Shivaji University   ब) Mumbai University
 क) Stainford University   ड) None of these
- ७) आदेशाचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) एक   ब) दोन   क) तीन   ड) पाच
- ८) मैदान आखणी _____ तयारी आहे.
 अ) तांत्रिक   ब) डावपेच   क) पाठ टाचण   ड) वरील सर्व
- ९) _____ याचा शैक्षणिक साधने म्हणून वापर करतात.
 अ) व्याख्यान   ब) चित्रे   क) आदेश   ड) यापैकी नाही
- १०) लयबद्ध हालचालीने _____ क्षमतेचा विकास होतो.
 अ) लवचिकता   ब) तांत्रिक
 क) मानसशास्त्रीय घटक   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II) (New)
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day and Date : Friday, 2-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**

2) *Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are
advised to read in **English** paper also.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is demonstration method ? Explain its merits and demerits.
  - 2) What is technical preparation and why it is necessary ?
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain formal and non formal education with examples.
  - 2) What is whole and part method ? Explain advantages and disadvantages of whole and part method.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is lesson plan ? Explain in detail the step of specific lesson plan in physical education.
  - 2) Explain steps of microteaching.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Meaning of education.
  - 2) Demonstration method.
  - 3) General lesson plan.
  - 4) Command.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- १) प्रात्यक्षिक पद्धती म्हणजे काय ? प्रात्यक्षिक पद्धतीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
  - २) तांत्रिक तयारी म्हणजे काय ? तांत्रिक तयारीची आवश्यकता सांगा.
३. खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- १) औपचारिक व अनौपचारिक शिक्षण उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा.
  - २) पूर्ण व भाग पद्धती म्हणजे काय ? पूर्ण व भाग पद्धतीचे फायदे व तोटे लिहा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- १) पाठ योजना म्हणजे काय ? शारीरिक शिक्षणाच्या विशेष पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर वर्णन करा.
  - २) सुक्ष्म अध्यापनाच्या पाऱ्या स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : १५
- १) शिक्षणाचा अर्थ.
  - २) प्रात्यक्षिक पद्धत.
  - ३) सामान्य पाठ टाचण.
  - ४) आदेश.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (New) (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management

Day and Date : Monday, 5-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should read original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) Intramural competition conducted within the player of _____
a) Among two institution   b) Among more institution
c) Same institution   d) None of these
- ii) For physical education program important facilities is _____
a) play ground   b) swimming pool
c) gymnasium   d) all above
- iii) _____ is essential to purchase sports equipment.
a) Play grounds   b) Quotation   c) Courage   d) All above
- iv) The secretary of All India Inter University Sports Tournament is _____
a) Principal
b) Vice Chancellor
c) University Deputy Director of Physical Education and Sports
d) Above all
- v) The type of sports tournament planning is _____
a) Intramural   b) Extramural   c) a) and b)   d) None of the above
- vi) Formula for knock out tournament is _____
a) $\frac{N(N-1)}{2}$ b) $N-1$ c) $N+1$ d) All above
- vii) The purification of water in swimming pool is through _____
a) Calcium   b) Potassium   c) Chlorin   d) None of these
- viii) 12 teams participated in knockout system _____ byes are given.
a) two   b) three   c) four   d) five

P.T.O.

- ix) Period of implementation of budget is _____
 a) 21st June to 31 May   b) 1st April to 31st March
 c) 1st January to 31 December   d) 7th June to 31st May
- x) The medical examination of school students is done through _____
 a) Principal   b) Teacher   c) Peon   d) Medical officer

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) आंतरकुल स्पर्धा ह्या _____ मध्ये होतात.
 अ) दोन संस्थामध्ये   ब) अनेक संस्थामध्ये
 क) एकाच संस्थेमध्ये   ड) यापैकी नाही
- ii) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमासाठी महत्त्वाच्या सुविधा _____ आहेत.
 अ) क्रीडांगण   ब) जलतरण तलाव   क) जिम्नॅशियम   ड) वरील सर्व
- iii) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना _____ ची आवश्यकता असते.
 अ) क्रीडांगण   ब) कोटेशन   क) धाडस   ड) वरील सर्व
- iv) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेचा सचिव _____ असतो.
 अ) प्राचार्य
 ब) कुलगुरु
 क) उपसंचालक विद्यापीठ शारीरिक शिक्षण व क्रीडा
 ड) वरील सर्व
- v) क्रीडा स्पर्धा आयोजनाचा _____ हा एक प्रकार आहे.
 अ) आंतरकुल स्पर्धा   ब) बहिर्गत स्पर्धा   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- vi) बाद पद्धतीच्या स्पर्धेच्या वेळी _____ सूत्र वापरतात.
 अ) $\frac{N(N-1)}{2}$ ब) $N-1$ क) $N+1$ ड) वरील सर्व
- vii) जलतरण तलावातील पाणी शुद्धीकरणाकरिता _____ चा वापर करतात.
 अ) कॅल्शियम   ब) पोटॅशियम   क) क्लोरिन   ड) यापैकी नाही
- viii) बाद पद्धती स्पर्धेत 12 संघानी भाग घेतला तर _____ बाय द्यावे.
 अ) दोन   ब) तीन   क) चार   ड) पाच
- ix) अंदाजपत्रक तयार करण्याचा कालावधी _____ आहे.
 अ) 21 जून ते 31 मे   ब) 1 एप्रिल ते 31 मार्च
 क) 1 जानेवारी ते 31 डिसेंबर   ड) 7 जून ते 31 मे
- x) शालेय विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी _____ च्या मार्फत केली जाते.
 अ) प्राचार्य   ब) शिक्षक   क) सेवक   ड) वैद्यकीय अधिकारी

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (New) (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management**

Day and Date : Monday, 5-12-2016

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- N. B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the importance of organization in Physical Education.
  - ii) Explain the educational qualification and responsibilities of physical education teacher.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Prepare the budget of school sports department.
  - ii) Explain how will you maintain the physical efficiency and medical examination record.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the care and maintenance of play grounds.
  - ii) Prepare a fixture for league tournament when 5 teams participate in University Intercollegiate Baseball Tournament.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Importance of tournament
  - ii) Need of sports equipments
  - iii) Sports management system in school level
  - iv) Importance of budget.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- शारीरिक शिक्षणात संघटनचे महत्त्व स्पष्ट करा.
  - शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- शालेय क्रीडा विभागाचे अंदाजपत्रक तयार करा.
  - शारीरिक कार्यक्षमता व वैद्यकीय तपासणी नोंदवहीची व्यवस्था तुम्ही कशा ठेवाल ते स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- क्रीडांगणाची काळजी व निगा स्पष्ट करा.
  - विद्यापीठ आंतर महविद्यालय बेसबॉल स्पर्धेत 5 संघानी सहभाग नोंदविला असताना साखळी पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- स्पर्धेचे महत्त्व
  - क्रीडा साहित्याची गरज
  - शालेय स्तरावरील क्रीडा व्यवस्थापन पद्धती
  - अंदाजपत्रकाचे महत्त्व.
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (New) (Paper – IV)
Contemporary Issues in Physical Education : Fitness and Wellness,
Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Wednesday, 7-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) *Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.*
2) **All questions are compulsory.**
3) *Figures to the right indicate full marks.*
4) *Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English paper also.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**

- 1) The relationship between the _____ mass is body composition.
a) Water, Minerals   b) Fat weight, Lean body
c) Muscles, bones   d) None of these
- 2) Walking, Running, Mountainering are the example of
a) Strength   b) Agility   c) C.V.Endurance   d) Flexibility
- 3) _____ is a ongoing process.
a) Running   b) Walking   c) Swimming   d) Wellness
- 4) _____ is much beneficial to develop dynamic strength.
a) Endurance   b) Flexibility
c) Weight training   d) None of these
- 5) _____ is the ability to change directions rapidly and accurately.
a) Speed   b) Flexibility   c) Agility   d) Power
- 6) Power lifting is _____ event.
a) Aerobic   b) Flexibility   c) Anaerobic   d) Endurance
- 7) Marathon Race is _____ event.
a) Aerobic   b) Anaerobic   c) Strength   d) None of these

P.T.O.

- 8) M.H.R. is
 a) Minimum Heart Rate   b) Main Heart Rate
 c) Maximum Heart Rate   d) None of these
- 9) Optimum eating and active lifestyle is one of the solutions to overcome
 a) Diet   b) Rest   c) Obesity   d) None of these
- 10) _____ is defined as a condition of excess body fat.
 a) obesity   b) exercise   c) injury   d) none of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) शरीरात असलेला _____ वजन यांचे गुणोत्तर म्हणजे शरीर घटक रचना होय.
 अ) पाणि, क्षार   ब) मेद, मेदविरहित   क) स्नायू, हाडे   ड) यापैकी नाही
- २) चालणे, धावणे, डोंगर चढणे हे उपक्रम _____ ची उदाहरणे आहेत.
 अ) ताकद   ब) चपलतां
 क) हृदिराभिसरण दमदारपणा   ड) लवचिकता
- ३) _____ ही एक गतिशील संकल्पना आहे.
 अ) धावणे   ब) चालणे   क) पोहणे   ड) निरामयता
- ४) गतिमान ताकदीच्या विकासासाठी _____ हा उत्तम व्यायाम आहे.
 अ) दमदारपणा   ब) लवचिकता   क) वेट ट्रेनिंग   ड) यापैकी नाही
- ५) _____ म्हणजे सर्वाधिक वेगात शरीर स्थिती व दिशा नेमकेपणाने बदलण्याची क्षमता.
 अ) वेग   ब) लवचिकता   क) दिशाभिमुखता   ड) शक्ती
- ६) पॉवर लिफ्टिंग हा _____ क्रीडा प्रकार आहे.
 अ) वातपेक्षी   ब) लवचिकता   क) वातनिरपेक्षी   ड) दमदारपणा
- ७) मॅरेथॉन रेस हा _____ क्रीडा प्रकार आहे.
 अ) वातपेक्षी   ब) वातनिरपेक्षी   क) ताकद   ड) यापैकी नाही
- ८) एम. एच. आर. म्हणजे
 अ) मिनिमम हार्ट रेट   ब) मेन हार्ट रेट   क) मॅक्झीमम हार्ट रेट   ड) यापैकी नाही
- ९) योग्य व प्रमाणात आहार व क्रियाशील जीवनशैली _____ व्यवस्थपनाचे एक उपयोजन आहे.
 अ) आहार   ब) विश्रांती   क) स्थूलता   ड) यापैकी नाही
- १०) शरीरात चरबीचे प्रमाण प्रमाणापेक्षा जास्त असणे म्हणजे _____ होय.
 अ) स्थूलता   ब) व्यायाम   क) दुखापत   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (New) (Paper – IV)
Contemporary Issues in Physical Education : Fitness and Wellness,
Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Wednesday, 7-12-2016

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) Figures to the **right** indicate **full** marks.

3) Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read in **English** paper also.

2. Answer the following questions (**any one**). **15**
- 1) Define fitness and explain in detail the factors of health related physical fitness.
  - 2) Define fitness and wellness and explain the scope.
3. Answer the following question. (**any one**). **15**
- 1) What is physical activity ? Give physical and psychological benefits.
  - 2) Explain causes of obesity and explain preventive measures.
4. Answer the following question. (**any one**). **15**
- 1) Define the terms aerobic and anaerobic with examples.
  - 2) Explain common methods of weight loss.
5. Answer in brief (**any three**). **15**
- 1) Explain BMI.
  - 2) Explain importance of fitness training programme.
  - 3) Nutrition.
  - 4) Diet and Exercise.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) सुदृढतेची व्याख्या सांगुन आरोग्यधिष्ठीत सुदृढतेचे घटक सविस्तार स्पष्ट करा.
- २) निरामयता व तंदुरुस्तीची त्याख्या सांगुन त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) शारीरिक सक्रियता म्हणजे काय ? त्याचे शारीरिक व मानसिक फायदे सांगा.
- २) स्थूलतेची कारणे सांगा व त्यावरील उपाययोजना लिहा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) वातप्रेक्षी व वातनिरपेक्षी व्यायाम संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) वजन घटवण्याच्या सर्वसामान्य पद्धती स्पष्ट करा.
५. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन). १५
- १) बी.एम. आय. स्पष्ट करा.
- २) तंदुरुस्ती व्यायाम प्रशिक्षणाचे महत्व.
- ३) आहार.
- ४) आहार आणि व्यायाम.
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
History of Physical Education (Paper No. – VII)

Day and Date : Wednesday, 30-11-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
  - 2) **All** questions are **compulsory**.
  - 3) Candidate who **intend** to write their answers in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.
  - 4) Number to the **right** indicates marks.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

1. Choose the correct alternatives : 10
- 1) The main office of Indian Olympic Association is in
a) Madras   b) Punjab   c) Delhi   d) Kolkatta
  - 2) There are _____ circles, on Olympic flag.
a) 7   b) 8   c) 5   d) 9
  - 3) The Chairman of Sports Authority of India is
a) Central Human Minister
b) Central Human Resource Minister
c) Central Human Resource Development Minister
d) None of these
  - 4) Y. M. C. A. means
a) Young Man Christian Association   b) Young Man Christian America
c) Young Man Christian Alliance   d) None of these
  - 5) To establish Neharu Yuvak Kendra is recommended by
a) Sports Ministry   b) National Advisory Board
c) National Yuvak Board   d) None of these
  - 6) Gymnastic for all is the statement of _____ nation.
a) Rome   b) Greece   c) Sweeden   d) Japan
  - 7) Rajiv Gandhi Khel Ratna award was given by
a) Prime Minister   b) President of India
c) Vice-President of India   d) Central Sports Minister
  - 8) _____ is the President of Sports Authority of India.
a) Prime Minister   b) President of India
c) Vice-President of India   d) Central Sports Minister
  - 9) Neharu Yuvak Kendra established in
a) 1969   b) 1970   c) 1972   d) 1975
  - 10) Arjun award is given for
a) The player   b) The coach   c) The assistant coach   d) The team manager

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- १) भारतीय ऑलम्पिक संघटनेचे मुख्य कार्यालय _____ येथे आहे.
 अ) मद्रास   ब) पंजाब   क) दिल्ली   ड) कोलकता
- २) ऑलम्पिक ध्वजावर _____ वर्तुळे आहेत.
 अ) ७   ब) ८   क) ५   ड) ९
- ३) भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाचे चेअरमन _____ असतात.
 अ) केंद्रीय मानव मंत्री   ब) केंद्रीय मानवी साधनसंपत्ती मंत्री
 क) केंद्रीय मानवी साधनसंपत्ती विकास मंत्री   ड) यापैकी नाही
- ४) वाय. एम. सी. ए. म्हणजे
 अ) यंग मॅन ख्रिश्चन असोसिएशन   ब) यंग मॅन ख्रिश्चन अमेरिका
 क) यंग मॅन ख्रिश्चन अलायन्स   ड) यापैकी नाही
- ५) नेहरू युवक केंद्र स्थापन करण्याची शिफारस _____ यांनी केली.
 अ) क्रीडा मंत्रालय   ब) राष्ट्रीय सल्लागार मंडळ
 क) राष्ट्रीय युवक मंडळ   ड) यापैकी नाही
- ६) जिमनॅस्टीक फॉर ऑल हे _____ देशाचे वाक्य आहे.
 अ) रोम   ब) ग्रीक   क) स्वीडन   ड) जपान
- ७) राजीव गांधी खेळरत्न पुरस्कार _____ च्या हस्ते दिला जातो.
 अ) पंतप्रधान   ब) राष्ट्रपती   क) उपराष्ट्रपती   ड) केंद्रीय क्रीडामंत्री
- ८) भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाचे अध्यक्ष _____ हे असतात.
 अ) पंतप्रधान   ब) राष्ट्रपती   क) उपराष्ट्रपती   ड) केंद्रीय क्रीडामंत्री
- ९) नेहरू युवक केंद्राची स्थापना _____ मध्ये झाली.
 अ) १९६९   ब) १९७०   क) १९७२   ड) १९७५
- १०) अर्जुन पुरस्कार _____ साठी दिला जातो.
 अ) खेळाडू   ब) मार्गदर्शक
 क) सहाय्यक मार्गदर्शक   ड) संघ व्यवस्थापक

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
History of Physical Education (Paper No. – VII)

Day and Date : Wednesday, 30-11-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) Candidate who **intend** to write their answers in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

3) Number to the **right** indicates marks.

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Describe the physical education in ancient Rome and Greece.
  - 2) The British influence on gymkhand and physical training, explain in detail.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Describe the historical development of ancient Olympic games.
  - 2) Describe the vedic period and epic period of physical education in ancient India.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Dronacharya awards.
  - 2) National school games.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Rajkumari Amritkaur Sports Coaching Scheme.
  - 2) N.S.N.I.S.
  - 3) Indian Olympic Association.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- १) पुरातन रोम आणि ग्रीक शारीरिक शिक्षणाचे वर्णन करा.
  - २) जिमखाना व शारीरिक प्रशिक्षणावर झालेला ब्रिटिशांचा प्रभाव स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- १) पुरातन ऑलम्पिक स्पर्धांच्या ऐतिहासिक विकासाचे वर्णन करा.
  - २) पुरातन भारतीय शारीरिक शिक्षणाच्या वैदिक काळ व इपिक काळ स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- १) द्रोणाचार्य पुरस्कार.
  - २) राष्ट्रीय शाळेय स्पर्धा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- १) राजकुमारी अमृतकौर क्रीडा मार्गदर्शन योजना.
  - २) नेताजी सुभाष राष्ट्रीय क्रीडा संस्था.
  - ३) भारतीय ऑलम्पिक संघटना.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Health Education (Paper – VIII)

Day and Date : Friday, 2-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All** questions are **compulsory**.
iii) The candidates should read the **original** questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative : **10**
- i) There are _____ total pairs of genes in human cell.
a) 26   b) 22   c) 20   d) 24
  - ii) 'Unicef' means _____
a) United Nations International Child Environment Fund
b) United Nations Integrated Children's Environment Fund
c) United Nations International Children's Emergency Fund
d) United Nations International Circuit Emergency Fund
  - iii) Malaria is caused through the biting of _____ type of mosquito.
a) Tanopheline   b) Sonopheline   c) Anopheline   d) Monopheline
  - iv) Skin disease is caused due to _____
a) Vitamin-A   b) Vitamin-B   c) Vitamin-C   d) Vitamin-D
  - v) T.B. means _____
a) Smallpox   b) Tuberculosis   c) Typhoid   d) None of these
  - vi) _____ is the factor infecting personal hygiene.
a) Mouth   b) Habits   c) Nails   d) All above
  - vii) _____ invented vitamins.
a) Louis Pasteur   b) Galiotin   c) Johnson   d) Frank
  - viii) In _____ National Mental Health Programme started.
a) 1955   b) 1990   c) 1982   d) 2013

- ix) Milk is a good source of _____
 a) Proteins   b) Carbohydrate   c) Calcium   d) None of these
- x) The disease which spreads through water is _____
 a) AIDS   b) Cholera   c) T.B.   d) None of these

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) मानवी पेशीत गुणसूत्रांच्या एकूण _____ जोड्या आहेत.
 अ) 26   ब) 22   क) 20   ड) 24
- ii) 'युनिसेफ' म्हणजे _____
 अ) युनाइटेड नेशन्स इंटरनॅशनल चाइल्ड इनव्हायरमेंट फंड
 ब) युनाइटेड नेशन्स इंटीग्रेटेड चिल्ड्रन इनव्हायरमेंट फंड
 क) युनाइटेड नेशन्स इंटरनॅशनल चिल्ड्रन इमर्जन्सी फंड
 ड) युनाइटेड नेशन्स इंटरनॅशनल सर्किट इमर्जन्सी फंड
- iii) _____ जातीचा डायस चावल्याने मलेरिया होतो.
 अ) टॅनोफिलीन   ब) सोनोफिलीन   क) एनोफिलीन   ड) मोनोफिलीन
- iv) त्वचा विकार _____ जीवनसत्वा अभावी होतो.
 अ) अ जीवनसत्व   ब) ब जीवनसत्व   क) क जीवनसत्व   ड) ड जीवनसत्व
- v) टी.बी. म्हणजे _____
 अ) स्मॉलपॉक्स   ब) ट्युबरक्युलोसिस   क) टायफॉईड   ड) यापैकी नाही
- vi) वैयक्तिक आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक _____ आहे.
 अ) तोंड   ब) सवयी   क) नखे   ड) वरील सर्व
- vii) जीवनसत्वे _____ यांनी शोधून काढली.
 अ) लुई पाश्चर   ब) गॅलिओटिन   क) जॉन्सन   ड) फ्रँक
- viii) राष्ट्रीय मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम _____ साली सुरू झाला.
 अ) 1955   ब) 1990   क) 1982   ड) 2013
- ix) दूध हा _____ या घटकाचा चांगला स्रोत आहे.
 अ) प्रथिने   ब) कार्बोहायड्रेट्स   क) कॅल्शियम   ड) यापैकी नाही
- x) पाण्यावाटे पसरणारा रोग म्हणजे _____ होय.
 अ) एड्स   ब) पटकी   क) टी.बी.   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Health Education (Paper – VIII)

Day and Date : Friday, 2-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Give the list of communicable diseases and explain in detail one of them.
  - 2) Describe how will you run the school health programme in your secondary school.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Define the term Health Education and explain in detail the factor that affect the health of a person.
  - 2) What are the factors that affect the health of family ? Explain.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Write causes, symptoms and prevention of Malaria.
  - 2) Explain school healthful living.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Personal hygiene.
  - 2) Importance of family planning.
  - 3) Physical and mental health.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) संसर्गजन्य रोगाची यादी करा आणि कोणत्याही एकावर सविस्तर चर्चा करा.
  - 2) तुम्ही तुमच्या माध्यमिक शाळेत आरोग्य कार्यक्रम कसा राबवाल त्याचे वर्णन करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) आरोग्य शिक्षण म्हणजे काय सांगून माणसाच्या आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
  - 2) कुटुंबाच्या आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक कोणते ते स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- 1) मलेरिया होण्याची कारणे, लक्षणे व काळजी लिहा.
  - 2) आरोग्यदायी शालेय जीवनपद्धती स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- 1) वैयक्तिक आरोग्य.
  - 2) कुटुंब नियोजनाचे महत्व.
  - 3) शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
(Paper – IX) : Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Monday, 5-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions:** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative : **10**
- i) Ball and Socket joint is an example of
a) Knee joint   b) Wrist joint   c) Ankle joint   d) Hip joint
  - ii) From shoulder joint _____ movements occurs.
a) Supination   b) Inversion
c) Planter flexion   d) Horizontal flexion
  - iii) Newton's first law of motion is known as
a) Law of gravitation   b) Law of action reaction
c) Law of inertia   d) Law of acceleration
  - iv) Example of gliding joint is
a) Elbow joint   b) Ankle joint
c) Knee joint   d) Ulna-radial joint
  - v) Hip joint is _____ type.
a) Gliding joint   b) Ball and Socket joint
c) Hinge joint   d) Saddle joint
  - vi) Planter flexion movement occurs from _____ joint.
a) Elbow   b) Wrist   c) Knee   d) Ankle
  - vii) Supination and pronation movements occurs from _____ joint.
a) Shoulder joint   b) Elbow joint
c) Radio-ulnar joint   d) Wrist joint

- viii) The junction of two or more than two bones is called as
 a) system   b) joint   c) muscle   d) none of these
- ix) From Ankle joint _____ movements occurs.
 a) pronation   b) supination   c) elevation   d) inversion
- x) Hinge joint is an example of
 a) Shoulder joint   b) Knee joint   c) Wrist joint   d) Ankle joint

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) उखळीच्या सांध्याचे _____ हे उदाहरण आहे.
 अ) गुडघ्याचा सांधा   ब) मनगटाचा सांधा
 क) घोट्याचा सांधा   ड) कटिबंधाचा सांधा
- ii) खांद्याच्या सांध्यातून _____ हालचाल होते.
 अ) सुपायनेशन   ब) इनवर्शन
 क) प्लँटर फ्लेक्शन   ड) हॉरीझॉन्टल फ्लेक्शन
- iii) न्यूटनच्या गतिविषयक पहिल्या नियमाला _____ म्हणतात.
 अ) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम   ब) क्रिया प्रतिक्रिया नियम
 क) जडत्वाचा नियम   ड) गतिवृद्धीचा नियम
- iv) _____ हे सरकत्या सांध्याचे उदाहरण आहे.
 अ) कोपऱ्याचा सांधा   ब) घोट्याचा सांधा   क) गुडघ्याचा सांधा   ड) अग्रबाहूचा सांधा
- v) कटिबंधाचा सांधा _____ प्रकारचा आहे.
 अ) सरकता सांधा   ब) उखळीचा सांधा
 क) बिजागरीचा सांधा   ड) सॅडल जॉईंट
- vi) प्लँटर फ्लेक्शन हालचाल _____ सांध्यातून होते.
 अ) कोपरा   ब) मनगट   क) गुडघा   ड) घोटा
- vii) सुपायनेशन आणि प्रोनेशन हि हालचाल _____ या सांध्यातून होते.
 अ) खांद्याचा सांधा   ब) कोपऱ्याचा सांधा
 क) अग्रबाहूचा सांधा   ड) मनगटाचा सांधा
- viii) दोन किंवा दोनपेक्षा जास्त हाडे जेथे एकत्रित मिळतात त्या भागास _____ म्हणतात.
 अ) संस्था   ब) सांधा   क) स्नायू   ड) यापैकी नाही
- ix) घोट्याच्या सांध्यातून _____ हालचाल होते.
 अ) प्रोनेशन   ब) सुपायनेशन   क) इलेवेशन   ड) इनवर्शन
- x) बिजागरीच्या सांध्याचे _____ हे उदाहरण आहे.
 अ) खांद्याचा सांधा   ब) गुडघ्याचा सांधा   क) मनगटाचा सांधा   ड) घोट्याचा सांधा

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
(Paper – IX) : Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Monday, 5-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Draw a diagram of elbow joint and explain the movement occurring elbow joint.
  - ii) Explain types of lever with suitable examples of sports.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Write need and importance of biomechanics in the field at physical education and sports.
  - ii) Define motion and explain the types of motion with suitable examples.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Shoulder joint
  - ii) Types of joint.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Projection
  - ii) Force
  - iii) Centripetal and centrifugal force.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- i) कोपऱ्याच्या सांध्याची सुबक आकृती काढा आणि कोपऱ्याच्या सांध्यातून होणाऱ्या हालचाली स्पष्ट करा.
- ii) तरफेचे प्रकार क्रीडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- i) शारीरिक शिक्षण व क्रीडामध्ये जिवयांत्रिक शास्त्राची गरज व महत्व लिहा.
- ii) गति म्हणजे काय ते सांगून गतिचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **8**
- i) खांदयाचा सांधा
- ii) सांध्याचे प्रकार.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **12**
- i) प्रक्षेपण
- ii) बल
- iii) केंद्रोत्सारी व केंद्राभीगामी बल.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Sem. – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – II) (Paper No. – X)

Day and Date : Wednesday, 7-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
II) **All questions are compulsory.**
III) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- I) The circumference of Volleyball is
a) 70 – 90 cm   b) 65 – 67 cm   c) 50 – 60 cm   d) None of these
- II) The size of home plate is
a) 17" × 17"   b) 15" × 30"   c) 15" × 15"   d) None of these
- III) _____ points are awarded for bad point in Kabaddi.
a) One   b) Two   c) Zero   d) None of these
- IV) The Newball used after _____ overs in the test match.
a) 50   b) 75   c) 65   d) 60
- V) In Volleyball the length of Antennae
a) .80 cm   b) 1.00 m   c) 1.80 m   d) None of these
- VI) Shuttle is used in _____ Game.
a) Table Tennis   b) Badminton   c) Ball Badminton   d) None of these
- VII) The angle of Shotput sector is
a) 40°   b) 25°   c) 29°   d) None of these
- VIII) Perri-o-brain style is related to _____ event.
a) Pole vault   b) Discus throw
c) Hammer throw   d) None of these
- IX) The Discus throw circle radius is
a) 2.50 m   b) 2.135 m   c) 1.25 m   d) None of these
- X) In wrestling mat inner circle diameter is
a) 50 cm   b) 1.00 m   c) 2 m   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) व्हॉलीबॉलचा परिध
 अ) ७० – ९० सें.मी.   ब) ६५ – ६७ सें.मी.
 क) ५० – ६० सें.मी.   ड) यापैकी नाही
- II) होम फ्लेटचा आकार
 अ) १७" x १७"   ब) १५" x ३०"   क) १५" x १५"   ड) यापैकी नाही
- III) कबड्डी मध्ये विशेष गुणासाठी _____ गुण दिले जातात.
 अ) एक   ब) दोन   क) शून्य   ड) यापैकी नाही
- IV) टेस्ट क्रीकेटमध्ये _____ ओव्हर नंतर नवीन बॉल वापरण्यात येतो.
 अ) ५०   ब) ७५   क) ६५   ड) ६०
- V) व्हॉलीबॉल मधील अँटेनाची लांबी
 अ) .८० सें.मी.   ब) १ मी.   क) १.८० मी.   ड) यापैकी नाही
- VI) _____ खेळासाठी शटलचा वापर केला जातो.
 अ) टेबल टेनिस   ब) बॅडमिन्टन   क) बॉल बॅडमिन्टन   ड) यापैकी नाही
- VII) गोळाफेकीच्या मैदानाचा कोन
 अ) ४०°   ब) २५°   क) २९°   ड) यापैकी नाही
- VIII) पेरिओब्राइन स्टाईल _____ शी संबंधीत आहे.
 अ) पोल व्हॉल्ट   ब) थाळीफेक   क) हातोडाफेक   ड) यापैकी नाही
- IX) थाळीफेकच्या वर्तुळाची त्रिज्या
 अ) २.५० मी.   ब) २.१३५ मी.   क) १.२५ मी.   ड) यापैकी नाही
- X) कुस्तीच्या मॅटवरील आतील वर्तुळाचा व्यास
 अ) ५० सें.मी.   ब) १ मी.   क) २ मी.   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Sem. – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – II) (Paper No. – X)

Day and Date : Wednesday, 7-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions: I) **All questions are compulsory.**

II) *Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original question in **English**.*

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of Badminton court with measurements and give the name of various area.
  - ii) Draw a neat diagram of Softball ground with measurements and give the names of various area.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Write the hand signals five in each of the following games :
a) Cricket   b) Kabaddi   c) Volleyball   d) Softball
  - ii) List the officials required for conducting the Athletics field event and explain their duties.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) Prepare scoresheet for Volleyball fifth set.
  - ii) Tie braker in Football.
5. Answer the following question in brief : **12**
- i) Pitching rules in Softball.
  - ii) Libero player in Volleyball.
  - iii) Wrestling weight group.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- बॅडमिन्टन कोर्टची मोजमापासह आकृती काढून विविध भांगाना नांवे द्या.
  - सॉफ्टबॉलच्या मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- खालील खेळाचे प्रत्येकी पाच हातइशारे लिहा.
अ) क्रीकेट   ब) कबड्डी   क) व्हॉलीबॉल   ड) सॉफ्टबॉल
  - अॅथलेटिक्स मधील मैदानी (फिल्ड) स्पर्धेसाठी लागणाऱ्या पंचाची यादी देऊन त्यांची कर्तव्य लिहा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- व्हॉलीबॉलमधील पाचव्या सेटचे गुणपत्रक तयार करा.
  - फूटबॉलमधील बरोबरी सोडवा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- सॉफ्टबॉल मधील पिचींगचे नियम.
  - व्हॉलीबॉलमधील लिबेरो खेळाडू.
  - कुस्तीमधील वजन गट.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Elementary Statistics (Paper – XI)

Day and Date : Friday, 9-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions:** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : 10

- 1) The concept of standard deviation was introduced by _____
a) Karl Pearson   b) Fisher   c) Gauss   d) Spearman
- 2) Measure of central tendency is _____
a) Mean   b) Median   c) Mode   d) All above
- 3) The most unreliable and unstable average is _____
a) Mode   b) Mean   c) Median   d) None of the above
- 4) The midpoint of the class interval 20-29 is _____
a) 22   b) 24.5   c) 27   d) 25
- 5) Mode = _____ median – 2 mean.
a) 2   b) 3   c) 4   d) 5
- 6) Best measure of variability is _____
a) Range   b) Standard deviation
c) Mean deviation   d) Quartile deviation
- 7) Statistics is a word of _____ language.
a) English   b) Latin   c) Arabian   d) Japan
- 8) The difference between upper limit and lower limit of any class is known as _____
a) Class interval   b) Frequency   c) Mean   d) All above
- 9) The most maximum repeated value in the table is known as _____
a) Mean   b) Mode   c) Median   d) S. D.

P.T.O.

10) Quartile deviation is calculated using _____ formula.

- a) $Q_3 - Q_2$ b) $Q_3 - Q_1$ c) $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_1}$ d) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) प्रमाण विचलन या संकल्पनेचा परिचय _____ याने करून दिला.
 a) कार्ल पिअरसन   b) फीशर   c) गॉस   d) स्पिअरमन
- २) केंद्रीय प्रवृत्तीची मापे _____ आहेत.
 a) मध्यमान   b) मध्यगा   c) बहुलक   d) वरील सर्व
- ३) सर्वाधिक अस्थिर आणि विसंबून राहू न शकणारी सरासरी _____ होय.
 a) बहुलक   b) मध्यमान   c) मध्यगा   d) वरीलपैकी नाही
- ४) २०-२९ या वर्गांतराचे मध्यबिंदू _____ आहे.
 a) २२   b) २४.५   c) २७   d) २५
- ५) बहुलक = _____ मध्यगा - २ मध्यमान.
 a) २   b) ३   c) ४   d) ५
- ६) विचलनशीलतेचे चांगले माप _____ आहे.
 a) विस्तार   b) प्रमाण विचलन   c) सरासरी विचलन   d) चतुर्थक विचलन
- ७) संख्याशास्त्र (स्टॅटिस्टिक) हा शब्द _____ भाषेचा आहे.
 a) इंग्रजी   b) लॅटीन   c) अरेबियन   d) जपान
- ८) एखाद्या वर्गाची जेष्ठ/वरची मर्यादा व कनिष्ठा / खालची मर्यादा यामधील फरकास _____ म्हणतात.
 a) वर्गांतर   b) वारंवारिता   c) मध्यमान   d) वरील सर्व
- ९) सारणीमध्ये सर्वात अधिक वेळ वारंवार येणारे पद म्हणजे _____ होय.
 a) मध्यमान   b) बहुलक   c) मध्यगा   d) प्रमाण विचलन
- १०) चतुर्थक विचलन काढण्यासाठी _____ सूत्र वापरतात.
 a) $Q_3 - Q_2$ b) $Q_3 - Q_1$ c) $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_1}$ d) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Elementary Statistics (Paper – XI)

Day and Date : Friday, 9-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.**

2. Calculate the following (**any one**) : 10

- 1) Calculate mode from following table.
- 2) Calculate Q. D. from following table.

C.I.	F
110 – 100	8
100 – 109	7
95 – 99	7
90 – 94	6
85 – 89	4
80 – 84	3
75 – 79	3
70 – 74	7
65 – 69	2
60 – 64	2
55 – 59	1
	N = 50

3. Calculate the following (**any one**) : 10

- 1) Calculate S. D. from above table. (Q. No. 2).
- 2) Calculate 60% and 80% value from above table. (Q. No. 2).

4. Answer the following in brief : 8

- 1) O'give curve.
- 2) Standard deviation.

5. Answer the following in brief : 12

- 1) Mode
- 2) Correlation
- 3) Need of statistics in physical education.

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी कोणतेही एक सोडवा :

१०

१) खालील सारणीवरून बहुलक काढा.

२) खालील सारणीवरून चतुर्थक विचलन (Q. D) काढा :

वर्गांतर	वारंवारिता
११० - १००	८
१०० - १०९	७
९५ - ९९	७
९० - ९४	६
८५ - ८९	४
८० - ८४	३
७५ - ७९	३
७० - ७४	७
६५ - ६९	२
६० - ६४	२
५५ - ५९	१
<u>नं = ५०</u>	

३. खालीलपैकी कोणतेही एक सोडवा.

१०

१) प्रश्न क्रमांक २ मधील सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

२) प्रश्न क्रमांक २ मधील सारणीवरून ६०% मूल्य व ८०% मूल्य काढा.

४. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा.

८

१) संचित वारंवारिता वक्र

२) प्रमाण विचलन.

५. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा.

१२

१) बहुलक

२) सहसंबंध

३) संख्याशास्त्राची शारीरिक शिक्षणामध्ये गरज.

SLR-CB – 10

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – XII : Marathi Methodology

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :** १) प्रश्न क्र. १ पहिल्या पंधरा मिनिटांमध्ये जमा करून घेण्यात येईल.
२) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) _____ याचा अर्थ आईची भाषा होतो.
अ) मातृभाषा   ब) राष्ट्रभाषा   क) परकिय भाषा   ड) यापैकी नाही
- २) अध्यापनाचे _____ हे दृकश्राव्य साधन आहे.
अ) रेडीओ   ब) गुंडाळी फळा   क) ऑडिओ टेप   ड) व्हिडीओ टेप
- ३) एखाद्या कल्पनेचे लवकरात लवकर आकलन होण्यासाठी ज्या साधनाचा उपयोग केला जातो त्यास _____ म्हणतात.
अ) निवेदन   ब) प्रश्न   क) उदाहरण   ड) स्वाध्याय
- ४) पाठ नियोजनावर _____ अवलंबून असते.
अ) घटक नियोजन   ब) वार्षिक नियोजन
क) वार्षिक व घटक नियोजन   ड) यापैकी नाही
- ५) _____ अध्यापनामध्ये वाचकात विचार जागृती करणे हा उद्देश आहे.
अ) गद्य   ब) पद्य   क) घटक   ड) यापैकी नाही

P.T.O.

- ६) अज्ञानाकडून ज्ञानाकडे हे _____ पद्धतीचे सुत्र मानले जाते.
अ) व्याख्यान   ब) कथन   क) अवगामी   ड) उद्गामी
- ७) _____ ही शिक्षण केंद्रीत पद्धती आहे.
अ) व्याख्यान पद्धती   ब) परीसंवाद पद्धती
क) चर्चा पद्धती   ड) प्रकल्प पद्धती
- ८) विद्यार्थ्यांकडून शुद्ध भाषेचा सराव करून घेणे हा उद्देश _____ चा आहे.
अ) गद्य अध्यापन   ब) व्याकरण अध्यापन
क) पद्य अध्यापन   ड) यापैकी नाही
- ९) कथनाचे स्वरूप _____ असते.
अ) रचनात्मक   ब) तुलनात्मक   क) वर्णनात्मक   ड) यापैकी नाही
- १०) नाट्यातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न म्हणजे _____ होय.
अ) कथन   ब) कथाकथन   क) स्पष्टीकरण   ड) नाट्यीकरण
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – XII : Marathi Methodology

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) मातृभाषेच्या अध्यापनाची विविध उद्दीष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) मराठी हे विचार, भावना व अनुभव यांच्या आदान प्रदानाचे साधन आहे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून कोणत्याही दोन पद्धती स्पष्ट करा.
- २) मराठी अध्यापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) मौन वाचन स्पष्ट करा.
- २) वार्षिक नियोजन विषयी माहिती लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) मराठी शिक्षकाचे गुण स्पष्ट करा.
- २) गद्य अध्यापन स्पष्ट करा.
- ३) व्याकरण अध्यापन स्पष्ट करा.

SLR-CB – 11

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Methodology (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12. 30 p.m.

सूचनाएँ : १) सभी सवालों के जवाब लिखना अनिवार्य है ।

२) सवाल क्र. १ अनिवार्य है । उसे पहले पंद्रह मिनट में पृष्ठ क्रमांक ३ में लिखिए ।

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

१. निचे दिए गए सवालों के उचित पर्याय चुनिए ।

१०

१) दैनिक पाठ नियोजन _____ कार्य के सफलता की कुंजी है ।

अ) अध्यापन

ब) व्यवस्थापन

क) मुल्यांकन

ड) नेतृत्व

२) बालक के भावात्मक विकास में _____ का महत्व अत्यधिक होता है ।

अ) राष्ट्रभाषा

ब) मातृभाषा

क) संस्कृत भाषा

ड) इनमें से नहीं

३) डॉ. वेस्ट विधि में _____ को अधिक महत्व दिया जाता है ।

अ) अभिनय

ब) लेखन

क) वाचन

ड) संभाषण

४) त्रिभाषा सूत्र की संकल्पना _____ ने सामने रखी है ।

अ) महात्मा गांधी

ब) डॉ. वेस्ट

क) कोठारी आयोग

ड) माध्यमिक शिक्षा आयोग

P.T.O.

- ५) समवाय के प्रमुख _____ प्रकार होते हैं ।
अ) दो
ब) तीन
क) चार
ड) पाच
- ६) ओ. एच. पी. के लिए _____ सॉफ्टवेयर लगता है ।
अ) स्लाइड
ब) पारदर्शी
क) कॅसेट
ड) पुस्तक
- ७) भूषण _____ काल के कवी थे ।
अ) आधुनिक काल
ब) आदिकाल
क) रितिकाल
ड) भक्तिकाल
- ८) हस्तपुस्तिका का निर्माण _____ के लिए किया जाता है ।
अ) विद्यार्थी
ब) समाज
क) मुख्याध्यापक
ड) शिक्षक
- ९) उपचारात्मक शिक्षा में _____ को अधिक महत्व दिया जाता है ।
अ) सहानुभूती
ब) अनुशासन
क) मित्र
ड) इनमें से नहीं
- १०) ज्ञान से अज्ञान की ओर यह _____ है ।
अ) अध्यापन प्रणाली
ब) अध्यापन का सूत्र
क) अध्यापन का प्रतिमान
ड) मुहावरा
-

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Methodology (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12. 30 p.m.

सूचना : सभी सवालों के जवाब लिखना अनिवार्य है ।

२. निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए । (कौनसाभी एक) १०
- १) हिंदी शिक्षा के विविध उद्देश स्पष्ट कीजिए ।
- २) गद्य का अध्यापन विस्तृत में लिखिए ।
३. निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए । (कौनसाभी एक) १०
- १) माध्यमिक पाठ्यक्रम में हिंदी का स्थान और महत्व स्पष्ट कीजिए ।
- २) हिंदी शिक्षा की प्रणालियों की यादी देकर प्रत्यक्ष प्रणाली स्पष्ट कीजिए ।
४. निचे दिए गए सवालों के जवाब निम्न में लिखिए । ८
- १) व्याकरण का अध्यापन स्पष्ट कीजिए ।
- २) हिंदी शिक्षक संघटना का योगदान स्पष्ट कीजिए ।
५. निचे दिए गए सवालों के जवाब निम्न में लिखिए । १२
- १) मौन वाचन स्पष्ट कीजिए ।
- २) पाठ नियोजन के बारे में लिखिए।
- ३) हिंदी शिक्षक के गुण स्पष्ट कीजिए ।
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Methodology in School Subject – English Method

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

Instructions : 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The basic qualification for the English teacher at secondary level is _____
  - a) M.A. B.Ed.
  - b) H.Sc.
  - c) B.A. B.Ed.
  - d) D.T.Ed.
- 2) _____ means the rise and fall in the pitch of our voice.
  - a) pronunciation
  - b) wordstress
  - c) phonetics
  - d) intonation
- 3) _____ has classified the Audio-Visual aids.
  - a) Dr. West
  - b) Hutton
  - c) Kochar
  - d) Button
- 4) The variable of lesson planning is _____
  - a) Skill
  - b) Objectives
  - c) Evaluation
  - d) Above all
- 5) Prase means _____
  - a) The words in their order
  - b) The best words in their order
  - c) The words in their best order
  - d) The best words in their best order

- 6) The originator of silent reading teaching method is _____
  - a) Dr. Swest
  - b) Dr. Best
  - c) Dr. West
  - d) Dr. Plamer

- 7) Teacher uses teaching aids for _____
  - a) Making teaching interesting
  - b) Making teaching within understanding level of student
  - c) Making students attentive
  - d) The sake of its use

- 8) English teacher should have the knowledge of _____
  - a) English
  - b) Student mother tongue
  - c) Student psychology
  - d) All the above

- 9) The film strip are example of _____
  - a) Audio aids
  - b) Visual aids
  - c) Audio-visual aids
  - d) Above all

- 10) Language laboratory is useful for learning _____
  - a) Pronunciation
  - b) Spelling
  - c) Poem
  - d) Writing

_____

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Methodology in School Subject – English Method**

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instruction : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
    - 1) Discuss qualification and qualities of English teacher.
    - 2) Explain importance of audio-visual aids in teaching and learning process.
  3. Answer the following question (**any one**) : **10**
    - 1) Explain the importance of conference.
    - 2) Explain the importance of silent reading.
  4. Answer the following question in brief : **8**
    - 1) Co-curricular activities.
    - 2) Problem of spelling.
  5. Answer the following question in brief : **12**
    - 1) Write about unit test.
    - 2) List down step in lesson plan.
    - 3) List down different method of teaching English.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016

PHYSICAL EDUCATION

Paper – XII : History Method

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N.B. : 1) **Q. 1 is compulsory.** It should be solved in first **15** minutes in answer book on page no. **3**.

2) **All questions are compulsory.**

3) **The Candidate should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) Museum includes
  - a) coin
  - b) pictures
  - c) weapons
  - d) above all
- ii) To find out weak point in student achievement is called
  - a) Remedial teaching
  - b) Interest test
  - c) Achievement test
  - d) Diagnostic test
- iii) The following _____ is the type of questions.
  - a) Essay question
  - b) Objective questions
  - c) Short questions
  - d) Above all
- iv) The structure of history subject is
  - a) Three dimensional
  - b) Two dimensional
  - c) One dimensional
  - d) Above all
- v) History is
  - a) Science
  - b) Art
  - c) a and b
  - d) None of these
- vi) The major types of history are
  - a) Five
  - b) Four
  - c) Three
  - d) Two
- vii) While teaching history subject it is co-related with _____ subject.
  - a) Language
  - b) Geography
  - c) Drawing
  - d) Above all
- viii) History subject is related to _____ objective.
  - a) Democracy
  - b) Socialism
  - c) National integration
  - d) Above all
- ix) Fifth Vedas is called to _____ subject.
  - a) Geography
  - b) History
  - c) Economics
  - d) Language
- x) In history teaching _____ devices are used.
  - a) Question-answer
  - b) Dramatization
  - c) Explanation
  - d) Above all

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) वस्तुसंग्रहालयात _____ चा समावेश होतो.
 अ) नाणी ब) चित्रे
 क) हत्यारे ड) वरील सर्व
- ii) विद्यार्थ्यांच्या संपादनातील कच्चे दुवे शोधून काढण्यासाठी _____ कसोटी वापरली जाते.
 अ) उपचारात्मक अध्यापन ब) अभिरुचि कसोटी
 क) प्रावीण्य कसोटी ड) नैदाणिक चाचणी
- iii) पुढीलपैकी _____ हा प्रश्न प्रकार आहे.
 अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न ब) वस्तुनिष्ठ प्रश्न
 क) लघुत्तरी प्रश्न ड) वरील सर्व
- iv) इतिहास विषयाची संरचना _____ आहे.
 अ) त्रिमितीय ब) द्विमितीय
 क) एकमितीय ड) वरील सर्व
- v) इतिहास _____ आहे.
 अ) शास्त्र ब) कला
 क) अ व ब ड) यापैकी नाही
- vi) इतिहासाचे मुख्य प्रकार _____ आहेत.
 अ) पाच ब) चार
 क) तीन ड) दोन
- vii) इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना _____ विषयाशी समन्वय साधला जातो.
 अ) भाषा ब) भूगोल
 क) चित्रकला ड) वरील सर्व
- viii) _____ हे उद्दिष्ट इतिहास विषयाशी संबंधित आहे.
 अ) लोकशाही ब) समाजवाद
 क) राष्ट्रीय एकात्मता ड) वरील सर्व
- ix) पाचवा वेद _____ विषयाला म्हटले जाते.
 अ) भूगोल ब) इतिहास
 क) अर्थशास्त्र ड) भाषा
- x) इतिहास अध्यापनात _____ प्रयुक्त्या वापरल्या जातात.
 अ) प्रश्न उत्तरे ब) नाट्यीकरण
 क) वर्णन आणि स्पष्टीकरण ड) वरील सर्व

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016

PHYSICAL EDUCATION

Paper – XII : History method

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The Candidate should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) What is history teachers organization ? Explain its contribution professional competencies.
- ii) What is the history ? Explain the details correlation of history with other school subject.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Illustrate the maxims of teaching history.
- ii) Which are the methods of teaching history ? Illustrate the narration and source method of teaching history at secondary school level.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) Write the need and importance of history room.
- ii) Write short note on achievements test.
5. Answer the following question in brief : **12**
- i) Write the need and importance of co-curricular activities of history.
- ii) Write on value of Teaching History.
- iii) Write the objectives of Teaching History.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : **१०**
- i) इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय ? इतिहास संघटनांचे व्यावसायिक क्षमतेसाठी योगदान स्पष्ट करा.
- ii) इतिहास म्हणजे काय ? इतिहास विषयाचा इतर विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- इतिहास अध्यापनाची सूत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा.
  - इतिहास अध्यापनाच्या विविध पद्धति कोणत्या ? माध्यामिक शाळा स्तरावर कथन पद्धति व आधार पद्धति कशी वापराळ ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- इतिहास खोलीची गरज व महत्व.
  - संपादन चाचणी.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- इतिहास सहशालेय कार्यक्रमाची गरज व महत्व लिहा.
  - इतिहास अध्यापनाची मूल्ये.
  - इतिहास अध्यापनाची उद्दिष्टे.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Geography Methodology (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions:** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives : 10
- I) To acquire information through observation direct journey means _____ method.
a) observation   b) project   c) excursion   d) journey
- II) Main types of geography grammar is
a) four   b) five   c) seven   d) two
- III) In every map _____ direction is showed by arrow.
a) North   b) South   c) West   d) East
- IV) Student observes exactly the map is the specification of _____ objective.
a) knowledge   b) application   c) skill   d) understanding
- V) There are _____ regional division of India.
a) five   b) four   c) three   d) two
- VI) _____ called 'Father of the Geography'.
a) Karl Ritzer   b) Herodotus   c) Humbolt   d) Walker
- VII) Geography is the science of place is the opinion of
a) Mackinder   b) Josef   c) Herodotus   d) Blach
- VIII) The centre in geography study is
a) animal   b) human being   c) environment   d) None of these
- IX) Sun has _____ closet planet.
a) Jupiter   b) Saturn   c) Plato   d) Mercury
- X) Question and answer method is also called as
a) Herbart   b) Socrates   c) Dr. Benjamin   d) Mercy

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) प्रत्यक्ष प्रवास करून भौगोलिक माहिती निरीक्षणाद्वारे मिळवणे म्हणजे _____ पद्धति होय.
 अ) निरीक्षण   ब) प्रकल्प   क) सहळ   ड) प्रवास
- II) भूगोल व्याकरणाचे मुख्य _____ प्रकार पडतात.
 अ) चार   ब) पाच   क) सात   ड) दोन
- III) प्रत्येक नकाशात _____ दिशा बनाने दाखवलेली असते.
 अ) उत्तर   ब) दक्षिण   क) पश्चिम   ड) पूर्व
- IV) विद्यार्थी नकाशाचे अचूक निरीक्षण करतो हे स्पष्टीकरण _____ उद्दिष्टे आहे.
 अ) ज्ञान   ब) उपयोजन   क) कौशल्य   ड) आकलन
- V) भारतात _____ प्रादेशिक विभाग पडतात.
 अ) पाच   ब) चार   क) तीन   ड) दोन
- VI) 'फादर ऑफ द जिओग्राफी' _____ होत.
 अ) कार्ल रिट्झर   ब) हेरोडोटस   क) हंबोल्ट   ड) वाकर
- VII) 'भूगोल स्थानाचे शास्त्र आहे' असे _____ यांचे मत आहे.
 अ) मॅकिन्डर   ब) जोसेफ   क) हेरोडोटस   ड) ब्लाच
- VIII) भूगोल अभ्यास केंद्रस्थानि _____ आहे.
 अ) प्राणी   ब) मानव   क) पर्यावरण   ड) यापैकी नाही
- IX) सूर्याला _____ हा सर्वात जवळचा ग्रह आहे.
 अ) गुरु   ब) शनि   क) प्लेटो   ड) बुध
- X) प्रश्नोत्तर पद्धतिस _____ पद्धत असेही म्हणतात.
 अ) हर्बर्ट   ब) सॉक्रेटीस   क) डॉ बेंझामीन   ड) मरसी

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Geography Methodology (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions: i) **All questions are compulsory.**
ii) *The candidates should read the original questions in English.*

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain the aim and objectives of teaching geography.
  - II) Explain the project method in detail.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain the importance of geography in secondary school curriculum.
  - II) What are the qualification and qualities of geography teacher.
4. Answer the following question in brief : **8**
- I) Different types of map.
  - II) State the use of globe.
5. Answer the following question in brief : **12**
- I) Modern trends and techniques of geography.
  - II) Explain the concept of evaluation.
  - III) Types of examination.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणताही एक) : १०
- I) भूगोल अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- II) प्रकल्प पद्धति सविस्तर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणताही एक) : १०
- I) माध्यमिक शालेय अभ्यासक्रमात भूगोलाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- II) भूगोल शिक्षकाचे गुण व पात्रता स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- I) नकाशाचे विविध प्रकार.
- II) पृथ्वीगोलाचे उपयोग.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- I) भूगोलाचे आधुनिक प्रवाह व तंत्रे.
- II) मूल्यमापनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- III) परिक्षा प्रकार.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – XII : Economics Method

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates should read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) Project method is based on _____ principle.
a) Dewey   b) Killpatric   c) Stivenson   d) None of these
- 2) Which technique of teaching are very old _____
a) Questioning   b) Seminar   c) Observation   d) None of these
- 3) Asking question is the _____ of teaching.
a) Soul   b) Core   c) Aim   d) Objectives
- 4) The method going from general to specific is _____
a) Inductive   b) Deductive
c) Problem solving   d) Project
- 5) The Law of Revision is said by _____ psychologist.
a) Thorndike   b) Simson   c) Geting   d) None of these
- 6) According to the economics which technique is very useful _____
a) Observation   b) Explanation   c) Lecturer   d) Demonstration
- 7) _____ is the inventor of Economics.
a) Adam Smith   b) Marshall   c) Robbins   d) None of these
- 8) Any topic explained by the technique of description is called as _____
a) Explanation   b) Lecturer   c) Dramatization   d) None of these
- 9) In economics knowledge of principles and theories of economics are _____ of economics.
a) Aim   b) Objectives   c) Importance   d) None of these
- 10) Dewey is a follower of _____
a) Pragmatism   b) Naturalism   c) Realism   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) प्रोजेक्ट पद्धत ही _____ यांच्या तत्त्वावर आधारित आहे.
 अ) ड्यूई   ब) किलपॅट्रीक   क) स्टीव्हनसन   ड) यापैकी नाही
- २) अध्यापनाचे कोणते तंत्र फार पुरातन आहे ?
 अ) प्रश्नोत्तर   ब) सेमिनार   क) निरीक्षण   ड) यापैकी नाही
- ३) प्रश्न विचारणे हा अध्यापनाचा _____ आहे.
 अ) आत्मा   ब) गाभा   क) हेतू   ड) उद्देश
- ४) सामान्याकडून विशिष्टाकडे जाने म्हणजे _____
 अ) उद्गामी   ब) अवगामी   क) समस्यानिवारण   ड) प्रोजेक्ट
- ५) सरावाचा नियम हा _____ मानसशास्त्रज्ञाने सांगितला.
 अ) थॉर्नडाईक   ब) सिमसन   क) गेटिंग   ड) यापैकी नाही
- ६) अर्थशास्त्राच्या दृष्टीने कोणते तंत्र अत्यंत उपयुक्त आहे ?
 अ) निरीक्षण   ब) स्पष्टीकरण   क) कथन   ड) प्रात्यक्षिक
- ७) _____ हे अर्थशास्त्राचे जनक आहेत.
 अ) अँडम स्मिथ्   ब) मार्शल   क) रॉबिन्स   ड) यापैकी नाही
- ८) विषयांश वर्णन करून सांगणे याला _____ हे तंत्र म्हणतात.
 अ) स्पष्टीकरण   ब) कथन   क) नाट्यीकरण   ड) यापैकी नाही
- ९) अर्थशास्त्रातील तत्त्वाचे आणि सिद्धांताचे ज्ञान हे अर्थशास्त्राचे _____ आहे.
 अ) ध्येय   ब) उद्दिष्ट   क) महत्त्व   ड) यापैकी नाही
- १०) ड्यूई हा _____ चा प्रणेता.
 अ) व्यवहारवाद   ब) निसर्गवाद   क) साम्यवाद   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – XII : Economics Method**

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N.B. : 1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Candidate should read the original question in English.***

2. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) What are the different methods of teaching economics ? And explain project method.
  - 2) Explain the aims and objectives of teaching economics.
3. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) What are the qualities and qualification of economics teacher ?
  - 2) What do you mean by economics ? Describe meaning and concept of economics.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Problem solving method in economics.
  - 2) Scope of economics.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Techniques in economics
  - 2) Co-curricular activities
  - 3) Evaluation in economics.

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. १०
- १) अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पद्धती लिहा व उपक्रम पद्धती स्पष्ट करा.
- २) अर्थशास्त्र अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. १०
- १) अर्थशास्त्र शिक्षकांच्या अंगी कोणते गुण व अर्हता आवश्यक आहे ते सविस्तर लिहा.
- २) अर्थशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून अर्थ व संकल्पना स्पष्ट करा.
४. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. ८
- १) अर्थशास्त्रातील समस्या निवारण पद्धत.
- २) अर्थशास्त्राची व्याप्ती.
५. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. १२
- १) अर्थशास्त्रातील तंत्रे
- २) अभ्यासक्रम निगडित बाबी
- ३) अर्थशास्त्रातील मूल्यमापन.
-

Seat No.	
----------	--

B.P. Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
SCIENCE METHODOLOGY

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose appropriate alternative of the following : 10
- 1) _____ maxim is used in deductive method.
a) Particular to general   b) General to particular
c) Concrete to abstract   d) Easy to difficult
  - 2) Radio and T.V. gives orientation to _____ with reference to science subject.
a) Students   b) Teachers
c) Teachers and students   d) None of these
  - 3) Since 1955 _____ activity accepted all over India.
a) Science fair   b) Science exhibition
c) Science discussion   d) Science club
  - 4) Syllabus is limited part of
a) Primary level   b) Curriculum
c) Co-curricular activities   d) None of these
  - 5) Student utilises his learnt knowledge in daily transaction this is example of
a) Interest   b) Understanding   c) Application   d) None of these
  - 6) The nature of science organisation is
a) Competition   b) Exhibition   c) Seminar   d) All of these
  - 7) Tape recorder, Radio are _____ aids.
a) Visual aids   b) Audio visual   c) Audio   d) All of these
  - 8) _____ found Heuristic method.
a) Dr. H.E. Armstrong   b) Pavlov
c) Skinner   d) None of these

P.T.O.

Seat No.	
-----------------	--

**B.P. Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
SCIENCE METHODOLOGY**

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain the qualities of good text book at science.
  - 2) Describe briefly the various Audio-visual aids that are employed in the teaching of science.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain experimental method.
  - 2) Explain importance of science exhibition and science fair.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Need of science laboratory.
  - 2) Observation of the sky.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Diagnostic test.
  - 2) Place of science in curriculum.
  - 3) Unit plan.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक): १०
- १) विज्ञानाच्या चांगल्या क्रमिक पुस्तकाचे गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  - २) विज्ञान अध्यापनात वापरण्यात येणाऱ्या दृक्श्राव्या साधनांचे विस्तृत वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक): १०
- १) प्रायोगिक पद्धती स्पष्ट करा.
  - २) शास्त्र प्रदर्शन व शास्त्र जत्रा यांचे महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या : ८
- १) विज्ञान प्रयोग शाळेची गरज.
  - २) आकाश निरीक्षण.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या : १२
- १) नैदानिक चाचणी.
  - २) शास्त्राचे शालेय अभ्यासक्रमात स्थान.
  - ३) घटक नियोजन.
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Methodology in a School Subject - Mathematics (Paper – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3. **Each** question carries **one** mark.
  - 2) **All** questions are **compulsory**.
  - 3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ is the pioneer of heuristic method.
a) Armstrong   b) Bacon   c) Kilpartric   d) Aristotle
- 2) Teaching and learning is a _____ process.
a) Two way   b) One way   c) Only student   d) Only teacher
- 3) Film strip is a _____ aid.
a) Project   b) Non project   c) a) and b)   d) None of these
- 4) The place of teacher is important in _____ method.
a) Inductive   b) Heuristic   c) Project   d) Experimental
- 5) Student participate in programmes of mathematics club is the specifications of _____ objective.
a) Understanding   b) Interest
c) Knowledge   d) Mathematical outlook
- 6) Mathematics is a science of
a) Materials   b) Non materials   c) Logic   d) Reasoning ability
- 7) Diagnostic test prepared for mathematics subject are used for
a) Individual   b) Group
c) Individual and group   d) None of these
- 8) The first step of planning is _____ planning.
a) Unit   b) Lesson   c) Annual   d) None of these
- 9) Student reads the journals of mathematics is the example of _____ objective.
a) Interest   b) Application
c) Personality development   d) Skill
- 10) Student defined circle is the example of _____ objective.
a) Understanding   b) Knowledge   c) Application   d) Skill

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) स्वयंशोधन पद्धतीचे जनक _____ हे आहेत.
 अ) आर्मस्ट्रॉंग   ब) बेकन   क) कीलपॅट्रीक   ड) ऑरिस्टॉटल
- २) अध्ययन-अध्यापन ही _____ प्रक्रीया आहे.
 अ) द्वि केंद्री   ब) एक केंद्री   क) फक्त विद्यार्थी   ड) फक्त शिक्षक
- ३) फिल्मस्ट्रीप हे _____ साधन आहे.
 अ) प्रक्षेपित   ब) अप्रक्षेपित   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- ४) शिक्षकाचे स्थान _____ पद्धतीत महत्वाचे असते.
 अ) उद्गामी   ब) स्वयंशोधन   क) प्रकल्प   ड) प्रायोगिक
- ५) विद्यार्थी गणित मंडळाच्या कार्यक्रमात भाग घेतो हे _____ उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) आकलन   ब) अभिरुची   क) ज्ञान   ड) गणितीय दृष्टीकोन
- ६) गणित म्हणजे _____ शास्त्र आहे.
 अ) भौतिक   ब) अभौतिक   क) तर्क   ड) कार्य कारण भाव
- ७) गणित विषयासाठी तयार केलेल्या नैदानिक चाचण्या _____ साठी वापरता येतात.
 अ) वैयक्तिक   ब) सामूहिक
 क) वैयक्तिक व सामूहिक   ड) यापैकी नाही
- ८) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.
 अ) घटक   ब) पाठ   क) वार्षिक   ड) यापैकी नाही
- ९) विद्यार्थी गणिताची मासिके वाचतो हे _____ उद्दिष्टाचे उदाहरण आहे.
 अ) अभिरुची   ब) उपयोजन
 क) व्यक्तिमत्व विकास   ड) कौशल्य
- १०) विद्यार्थी वर्तुलाची व्याख्या सांगतो हे _____ उद्दिष्टांची उदाहरण आहे.
 अ) आकलन   ब) ज्ञान   क) उपयोजन   ड) कौशल्य

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Methodology in a School Subject - Mathematics (Paper – XII)

Day and Date : Tuesday, 13-12-2016

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read English paper also.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain co-relation of Mathematics with other subject with example.
  - 2) Explain audio-visual aids in teaching Mathematics.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Give the minimum educational qualification of Mathematics teacher. Explain in detail the qualities of Mathematics teacher.
  - 2) Explain in detail aim and objectives of teaching Mathematics.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Mathematic club.
  - 2) Maxims of teaching Mathematics.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Write about types of test of evaluation.
  - 2) Explain meaning of Mathematics.
  - 3) Scope of Mathematics.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गणिताचा इतर विषयाशी असलेला समवाय उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- २) गणित अध्यापनातील दृक्श्राव्य साधने स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गणित शिक्षकासाठी आवश्यक असणारी किमान शैक्षणिक पात्रता सांगून त्याच्या अंगी असणाऱ्या गुणांची सविस्तर चर्चा करा.
- २) गणित अध्यापनातील ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) गणित मंडळ.
- २) गणित अध्यापनाची सुत्रे.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १२
- १) कसोट्या मूल्यमापनाचे प्रकार.
- २) गणिताचा अर्थ स्पष्ट करा.
- ३) गणिताची व्याप्ती.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (New – CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – I : Sports Training

Day and Date : Tuesday, 29-11-2016
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
II) **All** questions are **compulsory**.
III) The Candidates should read the **original** questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : 10
- I) Over training causes _____
a) Fatigue   b) Rest   c) Recovery   d) None of these
  - II) _____ does not include the principles of sports training.
a) Progression of load   b) Cyclicity of training
c) Continuity   d) None of these
  - III) Strength endurance can be developed with _____
a) Plyometric exercises   b) Medicine ball exercises
c) Circuit training   d) None of these
  - IV) _____ are important factors of flexibility.
a) Joint   b) Stretchability of muscle
c) a) and b)   d) None of these
  - V) _____ is an ability of individual to over come resistance of physical exercise.
a) Speed   b) Flexibility   c) Strength   d) Agility
  - VI) Interval training involves _____
a) High intensity training
b) Low intensity training
c) High intensity with less intense training
d) None of these
  - VII) The ability to overcome resistance with high speed is _____
a) Explosive power   b) Speed   c) Agility   d) Flexibility
  - VIII) Fartlek is more closely related to _____
a) Jumps   b) Throws   c) Sprint   d) Middle distance run

P.T.O.

- IX) Flexibility is of _____ type.
 a) Three   b) Two   c) Five   d) Above all
- X) There are _____ factors of load.
 a) One   b) Two   c) Three   d) Four

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) अति प्रशिक्षणामुळे _____
 अ) थकवा   ब) विश्रांती   क) पुनर्भरण   ड) यापैकी नाही
- II) _____ हे तत्त्व क्रीडा प्रशिक्षणात समाविष्ट होत नाही.
 अ) भार प्रगती   ब) प्रशिक्षणाचे वर्तुळ   क) सातत्य   ड) यापैकी नाही
- III) ताकदीचा दमदारपणा _____ ने विकसित केला जातो.
 अ) प्लायोमेट्रीक व्यायाम   ब) मेडिसिन बॉल व्यायाम
 क) चक्रीय प्रशिक्षण   ड) यापैकी नाही
- IV) लवचिकतेसाठी _____ घटक महत्त्वाचा आहे.
 अ) सांधे   ब) स्नायू ताणन क्षमता   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- V) एखादी शारीरिक हालचाल करण्यासाठी जी शक्ती वापरली जाते तिला _____ म्हणतात.
 अ) गती   ब) लवचिकता   क) ताकद   ड) चपळता
- VI) मध्यान्तर प्रशिक्षणात _____ चा समावेश होतो.
 अ) अति तीव्रता प्रशिक्षण   ब) कमी तीव्रता प्रशिक्षण
 क) उच्च तीव्रता पण कमी तीव्र प्रशिक्षण   ड) यापैकी नाही
- VII) प्रतिरोधावर गतीने मात करून येण्याची क्षमता म्हणजे _____
 अ) स्पोटक शक्ती   ब) गती   क) चपळता   ड) लवचिकता
- VIII) फार्टलेक हे _____ शी निगडीत आहे.
 अ) उड्यांच्या बाबी   ब) फेकीच्या बाबी   क) वेगाने धावणे   ड) मध्यम अंतर धावणे
- IX) लवचिकतेचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) तीन   ब) दोन   क) पाच   ड) वरील सर्व
- X) भाराचे _____ घटक आहेत.
 अ) एक   ब) दोन   क) तीन   ड) चार

Seat No.	
---------------------	--

**B.P. Ed. (Semester – III) (New – CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – I : Sports Training**

Day and Date : Tuesday, 29-11-2016

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B. : I) All questions are compulsory.

II) The Candidates should read the original questions in English.

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) What is meant by sports training ? Explain aim and objective of sports training.
  - II) What is meant by sports training ? Explain the principles of sports training.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the importance of strength in sports ? How can it be developed ?
  - II) Explain method of training for the development of co-ordinate ability.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Give the meaning of endurance ? How to develop endurance ?
  - II) Periodization of Annual Training Programme – Discuss.
5. Answer the following questions (**any three**) : **15**
- I) Technique and tactics in sports
  - II) Flexibility
  - III) Speed
  - IV) Training load.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणताही **एक**) : १५
- I) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ सांगून त्याची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- II) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणताही **एक**) : १५
- I) ताकदीचे खेळातील महत्त्व स्पष्ट करून ताकद कशी विकसित कराल ते स्पष्ट करा.
- II) समन्वय क्षमता विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणताही **एक**) : १५
- I) दमाचा अर्थ सांगून दम कसा विकसित कराल ते स्पष्ट करा.
- II) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : १५
- I) खेळातील तंत्रे आणि डावपेच
- II) लवचिकता
- III) गती (वेग)
- IV) प्रशिक्षण भार.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (New) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education

Day and Date : Thursday, 1-12-2016
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) Q.No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) The candidates should read the **original** question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) When two slides are not going to show in the slide show, then the slide should be
  - a) Delete
  - b) Blank
  - c) Hide
  - d) Special effect
- ii) The software used for account maintain in office pack is
  - a) Word
  - b) Excel
  - c) Powerpoint
  - d) None of the above
- iii) Powerpoint helps to give _____ experiences to students.
  - a) Images
  - b) Sound
  - c) Videos
  - d) Sound, Videos, Images
- iv) Excel 2007 windows have _____ bar at initially.
  - a) Task
  - b) Title
  - c) Status
  - d) None of these
- v) There are total of _____ actions button in Powerpoint.
  - a) 18
  - b) 16
  - c) 12
  - d) 14
- vi) UPS means
  - a) Unit Power Solution
  - b) Unit Power Substation
  - c) Uninterruptible Power Supply
  - d) Above all
- vii) Presentation software is called to _____ software.
  - a) MS Excel
  - b) MS Powerpoint
  - c) MS Word
  - d) Above all
- viii) The group of _____ is used for changing the size of alphabets.
  - a) Paint
  - b) Font
  - c) View
  - d) None of these
- ix) The command of checking spelling and grammar is available on _____ tab.
  - a) Page layout
  - b) Insert
  - c) Review
  - d) None of these
- x) _____ key is pressed for selecting complete table.
  - a) Delete
  - b) Alt
  - c) Hide
  - d) None of these

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) स्लाइड शोच्या दरम्यान दोन स्लाइड्स दाखवायच्या नसतील तर स्लाइडस् _____ करणयात येते.
 अ) डिलीट   ब) ब्लँक   क) हाइड   ड) स्पेशल इफेक्ट
- ii) अकांऊट मॅटेनसाठी वापरण्यात येणाऱ्या आफिस पॅकमधील _____ हे सॉफ्टवेअर आहे.
 अ) वर्ड   ब) एक्सेल   क) पॉवरपॉईंट   ड) यापैकी नाही
- iii) पॉवरपॉईंटच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना _____ यांच्या अनुभूती देता येतात.
 अ) स्थिरचित्रे   ब) ध्वनि
 क) चलचित्रे   ड) ध्वनि, स्थिरचित्रे, चलचित्रे
- iv) एक्सेल 2007 च्या विंडोजमध्ये सुखातीला _____ बार असतो.
 अ) टास्क   ब) टायटल
 क) स्टेटस   ड) यापैकी नाही
- v) पॉवरपॉईंट मध्ये एकूण _____ कृती बटणे आहेत.
 अ) 18   ब) 16   क) 12   ड) 14
- vi) UPS म्हणजे
 अ) युनिट पॉवर सोल्युशन   ब) युनिट पॉवर सबस्टेशन
 क) अनइंटरपिटेबल पॉवर सप्लाय   ड) वरील सर्व
- vii) _____ सॉफ्टवेअरला प्रेझेंटेशन सॉफ्टवेअर असे म्हणतात.
 अ) एम एस एक्सेल   ब) एम एस पॉवरपॉईंट
 क) एम एस वर्ड   ड) वरील सर्व
- viii) अक्षरांचा आकार बदलण्यासाठी _____ ग्रुपचा उपयोग करतात.
 अ) पॅट   ब) फॉंट   क) व्हिव   ड) यापैकी नाही
- ix) स्पेलिंग व ग्रामर चेकिंगची कमांड _____ टॅबवर उपलब्ध आहे.
 अ) पेज ले आऊट   ब) इन्सर्ट   क) रिव्ह्यू   ड) यापैकी नाही
- x) संपूर्ण टेबल सिलेक्ट करण्यासाठी _____ हि की प्रेस करून ठेवावी लागते.
 अ) Delete   ब) Alt
 क) Hide   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – III) (New) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education**

Day and Date : Thursday, 1-12-2016
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Write the various use of Powerpoint 2007.
  - II) What is Information Communication Technology ? State the need and importance of it in Physical Education.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Write the process of turn off MS Word Programme.
  - II) How should present tables in word document ?
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What are the input devices of computer ? Write a use of each device.
  - II) Explain the importance of MS Excel in Physical Education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Output device
  - ii) Features of word processor
  - iii) Use of computer in daily life
  - iv) Features of MS Excel.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) पॉवरपॉईंट 2007 चे विविध उपयोग लिहा.
- II) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान म्हणजे काय ? शारीरिक शिक्षणात त्याची गरज आणि महत्व विषद करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) वर्ड प्रोग्रॅम बंद करण्याची कृती लिहा.
- II) वर्ड डॉक्युमेंट मध्ये टेबल्स कशी घालावीत.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- I) संगणकाच्या आदान उपकरणे (input devices) कोणती ? प्रमुख उपकरणांचा प्रत्येकी एक उपयोग लिहा.
- II) एम एस एक्सेलचे शारीरिक शिक्षणातील महत्व स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- i) प्रदान उपकरणे
- ii) वर्ड प्रोसेसरची वैशिष्ट्ये
- iii) संगणकाचा दैनंदिन जीवनातील उपयोग
- iv) एम एस एक्सेलची वैशिष्ट्ये.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (New – CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology

Day and Date: Saturday, 3-12-2016
Time: 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks: 70

- N.B. :** 1) *Q.No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.*
2) *All questions are compulsory.*
3) *The candidates should read original question in English.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the proper alternative.

10

- 1) Anxiety are _____ types.
a) two   b) three   c) five   d) six
- 2) According to _____ psychology can be defined as the science of the activities of the individual.
a) Woodsworth   b) Hilgard   c) a and b   d) None of these
- 3) Sociology of sports focuses of the study of
a) Sports as an institution   b) Sports as life
c) Sports for fun   d) None of these
- 4) Laws of learning are _____ types.
a) 4   b) 5   c) 6   d) 3
- 5) Transfer of training are _____ types.
a) 3   b) 4   c) 5   d) 6
- 6) In psychology the word psycho means
a) Soul   b) Behaviour   c) Mind   d) Consciousness
- 7) Personality is
a) static   b) dynamic   c) a and b   d) none of these
- 8) Socialization depends upon the
a) Social heritage   b) Cultural heritage
c) a and b both   d) None of these
- 9) _____ look at sports in society in an objective manner and report on the finding.
a) Sports sociologist   b) Sports psychologist
c) a and b   d) None of these
- 10) Sports sociologist should have a background of
a) Psychology   b) Sociology   c) a and b   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

१) चिंतेचे _____ प्रकार पडतात.

अ) दोन   ब) तीन   क) पाच   ड) सहा

२) _____ च्या मते मानसशास्त्र म्हणजे वैयक्तीक कृतींचे शास्त्र होय.

अ) वुडवर्थ   ब) हिलगर्ड   क) अ आणि ब   ड) यापैकी नाही

३) क्रीडा समाजशास्त्र _____ अभ्यासावर भर देते.

अ) क्रीडा एक संस्था   ब) क्रीडा एक जीवन
क) क्रीडा एक आनंद   ड) यापैकी नाही

४) अध्ययनाचे नियम _____ आहेत.

अ) ४   ब) ५   क) ६   ड) ३

५) अध्ययन संक्रमनाचे _____ प्रकार आहेत.

अ) ३   ब) ४   क) ५   ड) ६

६) मानसशास्त्रातील सायको शब्दाचा अर्थ _____ आहे.

अ) आत्मा   ब) वर्तन   क) मन   ड) बोध

७) व्यक्तिमत्व म्हणजे _____

अ) स्थिर   ब) गतीशिल   क) अ आणि ब   ड) यापैकी नाही

८) समाजिकरण _____ वर अवलंबून असते.

अ) सामाजिक वारसा   ब) सांस्कृतिक वारसा
क) अ आणि ब   ड) यापैकी नाही

९) वस्तुनिष्ठपणे समाजातील क्रीडे कडे पाहणे व निष्कर्षावर अवहाल देणे हे _____ शी संबंधीत आहे.

अ) क्रीडा समाजशास्त्र   ब) क्रीडा मानसशास्त्र
क) अ आणि ब   ड) यापैकी नाही

१०) क्रीडा समाजशास्त्राला _____ प्रकाराची पार्श्वभूमी असावी लागते.

अ) मानसशास्त्र   ब) समाजशास्त्र   क) अ आणि ब   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (New – CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology

Day and Date : Saturday, 3-12-2016

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following question (**any one**). 15
- 1) Explain laws of learning with examples.
  - 2) Explain kinds of anxiety in detail with example.
3. Answer the following question (**any one**). 15
- 1) Explain types at individual difference in details.
  - 2) Explain meaning and importance of Education.
4. Answer the following question (**any one**). 15
- 1) Explain factors influencing motivation.
  - 2) Explain socialization through physical education.
5. Answer the following question in brief (**any three**). 15
- 1) Importance of culture
  - 2) Questionnaire
  - 3) Observation
  - 4) Social group life.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) अध्ययनाचे नियम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - २) चिंतेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) व्यक्तिभेदाचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - २) शिक्षणाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). १५
- १) प्रेरणेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
  - २) शारीरिक शिक्षणातून समाजिकरण स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन). १५
- १) संस्कृतीचे महत्व
  - २) प्रश्नावली
  - ३) निरीक्षण
  - ४) सामाजिक समुह जिवण.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (New CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Curriculum Design

Day and Date : Tuesday, 6-12-2016

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :** 1) *Q. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in answer book on page no. 3.*
2) *All questions are compulsory.*
3) *Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English paper also.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The most appropriate activity in the curriculum of physical education for primary school children should be
a) Major game   b) Combatives   c) Minor game   d) All of these
- 2) Curriculum planning cannot be completed without provision of
a) Evaluation   b) Review   c) Analysis   d) None of these
- 3) _____ policies are required for curriculum.
a) National   b) State   c) Professional   d) Above all
- 4) _____ factor is important in curriculum.
a) Social   b) Psychological   c) a and b   d) None of these
- 5) _____ is important for curriculum construction.
a) Focusization   b) Socialization   c) Individualization   d) Above all
- 6) Curriculum is constructed according to _____ policies.
a) Need of students   b) State level policies
c) National level policies   d) Above all
- 7) Curriculum must encourage and promote _____ growth.
a) Professional   b) Physical   c) Mental   d) Psychological
- 8) The old concept of curriculum is also known as _____ concept.
a) Ancient   b) Traditional   c) Modern   d) None of these
- 9) The process of curriculum development is concerned with _____ major steps.
a) Four   b) Five   c) Three   d) Six
- 10) According to the _____ concept curriculum is pupil-centered.
a) Old   b) Modern   c) Traditional   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) प्राथमिक शाळेच्या विद्यार्थींच्या शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमात या सर्वात योग्य बाबीचा अंतर्भाव असावा.

अ) मोठे खेळ	ब) द्वंद्वे
क) लहान खेळ	ड) वरीलपैकी सर्व
- २) अभ्यासक्रम नियोजन खालील बाबीच्या उपलब्धते शिवाय पूर्ण होऊ शकत नाही.

अ) मूल्यमापण	ब) आठावा
क) पृथःकरण	ड) यापैकी कोणतेही नाही
- ३) अभ्यासक्रमासाठी _____ धोरणे आवश्यक आहेत.

अ) राष्ट्रीय	ब) राज्य
क) व्यवसायिक	ड) वरील सर्व
- ४) अभ्यासक्रमात _____ हा घटक महत्वाचा आहे.

अ) सामाजिक	ब) मानसशास्त्रीय
क) अ आणि ब	ड) यापैकी नाही
- ५) अभ्यासक्रम रचनेसाठी _____ महत्वाचे आहे.

अ) लक्ष्यकेंद्रिकरण	ब) सामाजिकरण
क) व्यक्तिकरण	ड) वरील सर्व
- ६) अभ्यासक्रम हा _____ घटकांना अनुरूप तयार केला जातो.

अ) विद्यार्थींची गरज	ब) राज्यस्तरीय धोरण
क) राष्ट्रीय धोरण	ड) वरील सर्व
- ७) अभ्यासक्रम _____ वाढ आणि प्रेरणासाठी प्रयत्न करतो.

अ) व्यवसायिक	ब) शारीरिक
क) मानसिक	ड) मानसशास्त्रीय
- ८) अभ्यासक्रमाची जुनी कल्पना _____ नावाने ओळखली जाते.

अ) प्राचीन	ब) पारंपारिक
क) आधुनिक	ड) यापैकी नाही
- ९) अभ्यासक्रम विकसनाची प्रक्रिया _____ मुख्य पायऱ्यांशी संबंधित आहे.

अ) चार	ब) पाच
क) तीन	ड) सहा
- १०) अभ्यासक्रमाच्या _____ संकल्पनेनुसार अभ्यासक्रम हा विद्यार्थी केंद्रित आहे.

अ) जुन्या	ब) आधुनिक
क) पारंपारिक	ड) यापैकी नाही

B.P.Ed. (Semester – III) (New CBCS) Examination, 2016

PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)

Curriculum Design

Day and Date : Tuesday, 6-12-2016

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English paper also.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define curriculum and explain its need and importance.
  - 2) Define curriculum and explain the role of the teacher in curriculum development.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define curriculum design and explain factors affecting curriculum design.
  - 2) Give the principles of curriculum design according to the needs of state and national level policies.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain the areas of health education.
  - 2) Explain the areas of physical education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Recreation
  - 2) Socialization
  - 3) Field and Laboratory
  - 4) Teaching practice.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **१५**
- १) अभ्यासक्रमाचा अर्थ सांगा. अभ्यासक्रमाची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
  - २) अभ्यासक्रमाचा अर्थ सांगा. अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रम आराखड्याचा अर्थ सांगा आणि अभ्यासक्रम आराखड्यावर परिणाम करणारे घटक सांगा.
  - २) अभ्यासक्रम रचनेच्या आराखड्याची तत्वे राज्य आणि राष्ट्रीय धोरणानुसार स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) आरोग्य शिक्षणाची क्षेत्रे स्पष्ट करा.
  - २) शारीरिक शिक्षणाची क्षेत्रे स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) मनोरंजन
  - २) सामाजिकरण
  - ३) मैदान आणि प्रयोगशाळा
  - ४) अध्यापन सराव.
-